

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 13. Rok: 2020 Číslo: 12

Panna Mária ako predobraz Cirkvi (z myšlienok pápeža Františka)

„Bohorodička je predobrazom Cirkvi, ako to učil už svätý Ambróz, a to v poriadku viery, lásky a dokonalej jednoty s Kristom“ (LG 63).

1. Panna Mária ako vzor viery. V akom zmysle predstavuje Mária vzor pre vieru Cirkvi? Pripomeňme si, kto bola Panna Mária: hebrejské dievča, ktoré celým srdcom očakávalo vykúpenie svojho ľudu. V srdci tejto mladej dcéry Izraela však bolo tajomstvo, ktoré ešte ani ona sama nepoznala. V Božom pláne lásky bola určená stať sa Matkou Vykupiteľa. Pri zvestovaní ju Boží posol nazýva „plnou milosti“ a zjavuje jej tento plán. Mária odpovedá „áno“ a od tej chvíle jej viera dostáva nové svetlo. Upriamuje sa na Ježiša, Božieho Syna, ktorý si z nej vzal

telo a v ktorom sa naplňajú všetky prisľúbenia celých dejín spásy. Máriina viera je naplnením viery Izraela, v nej je sústredené celé putovanie, celá cesta toho ľudu, ktorý očakával vykúpenie a v tomto význame je vzorom viery Cirkvi, ktorá má svoje centrum v Kristovi, vtelenej nekonečnej Božej láske.

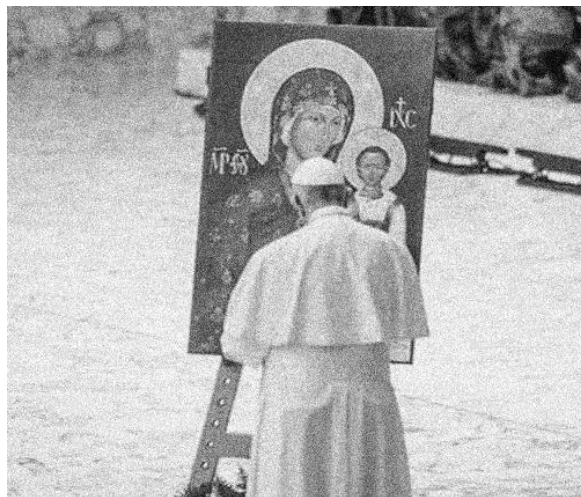
Ako Mária prežívala túto vieru? Žila ju v jednoduchosti každodenných činností a povinností každej matky, ako zaobstarať jedlo, odev, ako sa postarať o domácnosť... Práve tento normálny život Božej Matky bol priestorom, v ktorom sa uskutočňoval jedinečný vzťah medzi ňou a Bohom, medzi ňou a jej Synom. Mária žila neustále ponorená do tajomstva Boha, ktorý sa stal človekom,

ako prvá a dokonalá učenička, rozjímajúc v srdci nad každou udalosťou vo svetle Svätého Ducha, aby chápala a prakticky uskutočňovala celú Božiu vôľu.

2. Panna Mária ako vzor lásky.

Akým spôsobom predstavuje Mária pre Cirkev živý príklad lásky? Uvažujme nad jej disponibilitou voči príbuznej Alžbete. Keď ju Panna Mária navštívila, nedoniesla jej iba materiálnu pomoc, ale priniesla Ježiša, ktorý už bol v jej lone. Priniesť do toho domu Ježiša znamenalo priniesť radosť, plnosť radosti.

Panna Mária chce priniesť nám všetkým veľký dar, ktorým je Ježiš. On je ten, ktorý prináša svoju lásku, svoj pokoj a radosť. Týmto spôsobom je Cirkev podobná Márii. Cirkev nie je podnik, nie je humanitárna agentúra, nie je mimovládna organizácia. Cirkev je povolaná, aby všetkým prinášala Krista a jeho evanjelium. Neprináša seba samú. Cirkev, či je malá alebo veľká, silná či slabá, prináša Ježiša a má byť ako Mária, keď sa vybrala navštíviť Alžbetu. Čo jej niesla Mária? Ježiša. Cirkev prináša Ježiša. Prinášať Ježiša je pre Cirkev to najhlavnejšie. Ak by sa niekedy stalo, že

by Cirkev neprinášala Ježiša, bola by mŕtvou Cirkvou! Cirkev musí prinášať Ježišovu lásku, Ježišovu dobrotu.

3. Panna Mária ako vzor spojenia

s Kristom. Život svätej Panny bol životom ženy, ktorá je uprostred svojho ľudu: modlila sa, pracovala, chodievala do synagógy. Každú činnosť však uskutočňovala vždy v dokonalej jednote s Ježišom. Táto jednota sa naplnila na Kalvárii, kde sa Mária spojila so Synom v mučeníctve srdca a v obetovaní života Otcovi pre spásu ľudstva. Božia Matka sa stotožnila so Synovou bolesťou a spolu s ním prijala Otcovu vôľu, v poslušnosti, ktorá prináša ovocie a dáva pravé víťazstvo nad zlom a smrťou.

Mária nás učí obdivuhodnej skutočnosti byť vždy zjednotení s Ježišom. Mohli by sme sa opýtať: spomenieme si na Ježiša iba vtedy, keď niečo nie je v poriadku a keď ho potrebujeme? Alebo s ním máme pevný vzťah hlbokého priateľstva aj vtedy, keď ho máme nasledovať na krížovej ceste?

Prosme Pána, aby nás obdaril svojou milosťou a silou, aby sa v našom živote a v každom cirkevnom spoločenstve odrážal vzor Márie, Matky Cirkvi.

Posvätný ruženec

(historický pohľad na vývoj modlitby ruženca)

Ruženec (z latinského slova *rosarium* - ružová záhrada) je jednou z najznámejších modlitieb, je to súbor opakujúcich sa modlitieb prerušovaných rozjímaním. Modlitby pozostávajú zo sekvencií **Otče náš**, desiatich modlitieb **Raduj sa Bohorodička** a ukončených **Sláva Otcu**. Takáto sekvencia sa nazýva **desiatok**.

Ruženec je rozjímanou modlitbou, ktorá vedie modliaceho sa k rozjímaniu nad niektorými udalosťami zo života Ježiša Krista a Panny Márie, na základe Božieho slova.

Napriek mariánskemu charakteru je ruženec kristocentrickou modlitbou. Modlitba posvätného ruženca teda neodvádza veriacich od úcty k Ježišovi Kristovi, ale je na ňu plne zameraná. Panna Mária totiž nie je cieľom našej viery, ale práve ona nás vedie ku Ježišovi Kristovi.

Pôvod ruženca je spájaný s kňazom **Dominikom Guzmanom** (1170-1221), ktorý žil v pohnutej dobe heréz a utrpenia jednoduchého ľudu. Legenda hovorí, že Panna Mária sa zjavila Dominikovi vo sne. Dala mu reťaz s guľôčkami, na ktorej sa mala recitovať modlitba ruženca a povedala mu, že modlitba a meditácia

nad životom jej syna porazí bludy a utrpenie. Sv. Dominik Guzmán bol veľkým mariánskym ctiteľom a taktiež bol fascinovaný Božím slovom. Bol to teda muž uvažovania nad Božím slovom a súčasne muž, ktorý bol oddaným synom Panny Márie. Keďže oba tieto prvky patria k podstate modlitby ruženca, v tomto zmysle sv. Dominika môžeme považovať skutočne za duchovného pôvodcu modlitby ruženca.

Pôvodných 150 opakovaní modlitby *Raduj sa Bohorodička* sa často dáva do súvisu so 150 žalmami.

V prvých storočiach existencie Cirkvi totiž mnísi väčšinou recitovali žalmy. Bolo to jedno z pravidiel ich života. Keďže modlitba žalmov bola možná len tým, ktorí vedeli čítať, bolo treba nájsť spôsob modlitby pre negramotných bratov. Na tento účel sa použila modlitba Pána – Otče náš – bratia recitovali 150 krát túto modlitbu, čo korešpondovalo s počtom žalmov.

Začiatkom druhého tisícročia, s nárastom úcty voči Panne Márii, vzniká modlitba *Raduj sa Bohorodička*, ktorá sa stáva veľmi rozšírená a populárna. Postupne bola pripojená k tejto modlitbovej tradícii.

V rokoch 1410 – 1439 *Dominik Pruský*, kolínsky kartuzián, predkladá veriacim Mariánsky žaltár (žaltár – pôvodne kniha žalmov), kde sa nachádzalo 50 Zdravas Márií prepojených na úryvky z evanjelia. Nápad tohto kartuziána sa uchytil. V rôznych regiónoch vznikali adaptácie takéhoto Mariánskeho žaltára a počet úryvkov z evanjelia dosahoval až 300.

Dominikán *Alain de la Roche* (1428-1478), ktorý založil veľa ružencových bratstiev, vydal jednotné vydanie tohto Mariánskeho žaltára, ktorý sa počas jeho života začal nazývať „Ruženec Preblahoslavenej Panny Márie“. Zjednotiť túto formu modlitby sa mu podarilo vďaka jeho kázaniu a Mariánskym bratstvám, ktoré zakladal.

Ruženec zjednodušil v roku 1521 dominikán *Alberto de Castello*, ktorý vybral 15 úryvkov z evanjelia na meditáciu.

Konečná tradičná forma ruženca vznikla počas pontifikátu pápeža *Pia V.* (1566-1572), ktorý v roku 1569 vydal bulu *Consueverunt Romani Pontifices*, kde ako prvý pápež definoval ruženec

Pápež *Lev XIII.* vydal niekoľko apoštolských listov na podporu mariánskej úcty a osobitne modlitby sv. ruženca. V roku 1887 zasvätil mesiac október Panne Márii ako Kráľovnej sv. ruženca.

V roku 1917, na základe mariánskych zjavení vo Fatime, bola na záver desiatku pridaná modlitba „*Ó Ježišu, odpusť nám naše hriechy...*“

Poslednú výraznú zmenu urobil v roku 2002 pápež *Ján Pavol II.*, ktorý navrhol tajomstvá svetla.

Aj keď je modlitba ruženca modlitbou

predovšetkým latinského obradu (teda rímskokatolíckej cirkvi) a vyjadruje jeho duchovnosť (spiritualitu), vplyvom západnej cirkvi je známa aj medzi veriacimi niektorých východných katolíckych cirkví, teda

medzi gréckokatolíckmi. Priamy pendant vo východných cirkvách neexistuje, v byzantskom obrade je mu svojím spôsobom blízky Akatist k Bohorodičke alebo Paraklis (rozjímanie o tajomstvách spásy, mariánsky rozmer), ale aj Ježišova modlitba (princíp jednoduchého opakovania modlitby *Pane Ježišu Kriste, Synu Boží, zmiluj sa nado mnou hriešnym*).

Liturgický program

Liturgický program po 20. nedeli po Päťdesiatnici

od 19.10. do 25.10. 2020

Pondelok 05.10.	Sv. muč. Charitína	06:30 sv. lit. (csl.) † Michal, Vasil', František 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Ivan, Peter, Júlia 2. † Anna, Michal, Júlia, Ján
Utorok 06.10.	Sv. apoštol Tomáš	06:30 sv. lit. (csl.) † Michal, Anna, Michal... 18:00 sv. lit. (slov.) † Vasil', Anna, Teodor...
Streda 07.10.	Sv. muč. Sergej a Bakchus	06:30 sv. lit. (csl.) * Kristína, Jozef, Marta... 18:00 sv. lit. (slov.) † Štefan
Štvrtok 08.10.	Prep. matka Pelágia	06:30 sv. lit. (csl.) † Jozef 18:00 sv. lit. (slov.) † Štefan
Piatok 09.10.	Sv. apoštol Jakub Alfejov zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † Mária, Michal 18:00 sv. lit. (slov.) * Vladimír, Mária, Matúš...
Sobota 10.10.	Sv. muč. Eulampios a Eulampia	07:30 sv. lit. (csl.) * Emília, Dávid, Katarína s rod. 18:00 sv. lit. (slov.) † Vladimír
Nedeľa 11.10.	19. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. apoštol Filip, jeden zo siedmych diakonov hl. 2	07:30 sv. lit. (slov.) * Mikuláš, Marcel s rod. 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Juraj, Mária, Ján s rod. 18:00 sv. lit. (slov.) * Martina, Oxana, Karina...

Liturgický program

Liturgický program po 19. nedeli po Päťdesiatnici
od 26.10. do 01.11. 2020

Pondelok 12.10.	Sv. muč. Probus, Tarach a Andronik	06:30 sv. lit. (csl.) † Anna, Jozef, Ladislav, Dušan 18:00 sv. lit. (slov.) † Mikuláš, Michal, Anna...
Utorok 13.10.	Sv. muč. Karpos a spol.	06:30 sv. lit. (csl.) † Vladimír, Ján 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Karol (panychída) 2. † Mária, Ján, Štefan s rod.
Streda 14.10.	Naša prepodobná matka Paraskeva Trnovská	06:30 sv. lit. (csl.) 1. † Mikuláš, Andrej 2. † Anna 18:00 sv. lit. (slov.) * Andrej
Štvrtok 15.10.	Prep. otec Eutymios Nový Sv. prep. muč. Lukián	06:30 sv. lit. (csl.) † Helena 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Terézia 2. † Michal, Anna
Piatok 16.10.	Sv. mučeník Longin Stotník zdržanlivosť od mäsa	06:30 sv. lit. (csl.) † Mária, Mikuláš, Jozef... 18:00 sv. lit. (slov.) † Ján, Mária, Vasil'...
Sobota 17.10.	Sv. prorok Ozeáš. Sv. prep. mučeník Andrej Krétsky	07:30 sv. lit. (csl.) † Ján 18:00 sv. lit. (slov.) † Michal, Anna, Michal...
Nedeľa 18.10.	20. nedeľa po Päťdesiatnici Sv. apoštol a evanjelista Lukáš hl. 3 Zbierka: Misie	07:30 sv. lit. (slov.) * Štefan, Anna, Michal... 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Marek, Danka, Marko... 18:00 sv. lit. (slov.) * Miriam, Katarína

Svätý Demeter, veľkomučeník

(26. október v liturgickom kalendári)

Svätý Demeter pochádzal zo Solúna a žil v druhej polovici 3. storočia.

Jeho otec bol vysokým cisárskym dôstojníkom a tiež tajným kresťanom. V kresťanskej viere vychovával aj svojho syna. Po otcovej smrti cisár Maximilán vymenoval Demetra za solúnskeho prokonzula. Aj v tomto úrade sv. Demeter neochvejne vyznával svoju kresťanskú vieru. Keď sa o tom dozvedel cisár, veľmi sa nahneval a pri návrate z vojny dal uväzniť Demetra. Demeter ešte predtým celý svoj majetok dal svojmu vernému sluhovi s podmienkou, aby ho rozdal chudobným.

Cisár usporiadal v meste hry. Jednou z atrakcií bol jeho gladiátorský zápasník Lius, ktorý bol neobyčajne silný a dovtedy každého porazil. Pre neho postavili vysoký most a pod ten dali množstvo oštepov, hrotmi hore. Každý, kto z mosta spadol, sa nabodol na hroty a v mukách umieral. Mnoho ľudí muselo s Liom bojovať, zvlášť kresťania. V meste žil aj jeden kresťanský mladík – Nestor, ktorý sa rozhodol, že bude s Liom bojovať. Pred zápasom zašiel za Demetrom, aby sa s ním poradil. Demeter mu povedal: „*Chod'. Nad Liom*

zvíťazíš a za Krista zomrieš!“ Nestor sa pred zápasom prežehnal znamením kríža a začal zápasiť. Aj keď bol menšej postavy, zhodil Lia z mosta na kópie. Cisár sa nahneval a dal Nestora zavrieť. Keď sa dozvedel, že mladík sa bol pred zápasom poradiť s Demetrom, dal Demetra vo väzení prebodnúť kopijami. Nestora dal stať mečom. To všetko sa stalo v roku 306.

V noci potom prišli kresťania, tajne vzali telo Demetra a pochovali ho. Po skončení prenasledovania nad hrobom postavili kresťania chrám, v ktorom sa udialo množstvo zázrakov.

Úctu sv. Demetra priniesli na naše územie slovanskí apoštoli Cyril a Metod. Prispela k tomu skutočnosť, že telo sv. Demetra ostalo neporušené a vytekalo z neho voňavé myro (z tohto dôvodu sa sv. Demeter nazýva aj myrotočec), ktoré uzdravovalo mnohých. Základom jeho úcty sa stalo aj množstvo zázrakov a vypočutých prosieb.

Cirkev si od prvopočiatkov vysoko cení svedectvo mučeníkov. Ich svedectvo ani po niekoľkých storočiach nič nestratilo na hodnote ich aktuálnosti, ktorú treba vždy skonzkretizovať v každom čase.

Bola som na Juskovej Voli

(svedectvo a povzbudivé slová jednej z účastníčok)

„Môj pobyt na stretnutí mládeže na Juskovej Voli mi dal hlavne to, že som sa utvrdila v tom, že Ježiš bol nielen nejaká historická postava, ale že je to Kráľ.

Myslím si, že cieľom stretnutia v Juskovej Voli bolo, aby každý účastník zažil Boží dotyk.

Je to krásny pocit cítiť, že Boh je v mojom srdci.

Táto moja generácia upadá a mládež ani poriadne nevie, kto je Ježiš Kristus. A kto by to rád zistil, letné stretnutia mládeže sú na to perfektné.

Som rada, že som sa tento rok mohla druhýkrát zúčastniť letného stretnutia mládeže v Juskovej Voli. Dalo mi to veľa a som za to vďačná.“

(Erika Jurková, 14 rokov)

Modlitba k sv. Rochusovi

(modlitba k patrónovi v boji proti epidémiám)

SVÄTÝ ROCHUS, ochranca pred morom a epidémiami, vzývame ťa v našej úzkosti a v boji proti koronavírusu, ktorý sa rýchlo šíri svetom.

Vypros nám u Boha milosť, aby nás ochránil pred touto epidémiou. Ty si vyliečil znamením kríža mnohých

chorých na mor a ochránil si ich od smrti. Ochraňuj aj nás od tejto epidémie.

Sám si bol blízko smrti, no anjel ťa povzbudzoval a dodával ti odvahy.

Zošli aj nám anjelov pokoja, odvahy a odovzdanosti, aby sme žili podľa Božej vôle. Amen.

FARSKÉ ZVESTI

Informačno-formačný časopis farnosti pre vnútornú potrebu farnosti

Vydáva: Gréckokatolícka cirkev, farnosť Humenné

Adresa: Osloboditeľov 28, 066 01 Humenné Telefón: 057/775 3628

Web: www.grkathe.sk

Email: humenne@grkatpo.sk

Zaopatrovanie chorých v nemocnici (non-stop linka): 0907 323 733

Dobrovoľný príspevok (tlač 1ks = 0,20 €)

IBAN farnosti: SK300900000000086909038

Texty článkov neprešli gramatickou úpravou.

Autori článkov a zodpovední za vydanie: o. Miroslav Il'ko, o. Jozef Kavčák, o. Marek Olčák